

Bilag 2 til udvalgets spørgsmål 1.

ALÞÝÐUSAMBAND ISLANDS

(Sammenslutningen af islandske arbejderorganisationer)

Reykjavik, den 16. februar 1971.

Vi har modtaget socialministeriets brev dat. den 11. d.s. sammen med fotokopi af det danske arbejdsministeriums brev dat. den 5. februar d. å.

Socialministeriet ønsker oplysninger om lovens praktisering vedrørende lige løn for kvinder og mænd her i landet, og hvordan loven har virket i praksis.

Omkring 1960 var lønforskellen mellem kvinder og mænd endnu væsentlig til trods for arbejderorganisationernes stadige kamp for at mindske denne forskel og få frem lige løn for kvinder og mænd. I årevis var der på Althing fremført lovforslag om lige løn for kvinder og mænd. Men de blev aldrig vedtaget.

Endelig blev der dog i året 1961 vedtaget lov på Althing (nr. 60 29. marts 1961) om lige løn for kvinder og mænd.

Det er disse loves hovedindhold, ifølge 1. paragraf, at i årene 1962 til 1967 skal løn for kvinder stige, indtil den når den løn, som mænd får for samme arbejde på følgende arbejdsfelter:

Almindeligt groft kvindearbejde, fabriksarbejde samt handels- og kontorarbejde.

Skønt lovens begrænsede specificering blev der enighed om at lade ligeløn nå til *alt kvindearbejde, som arbejds giverforeningernes overenskomster tog til.*

Den årlige forhøjelse af kvindernes løn skulle ifølge loven bestemmes af et nævn bestående af 3 mand — én udnævnt af Arbejdsretten, det blev socialministeriets departementschef — én udnævnt af Alþýðusamband Islands (Sammenslutning af islandske arbejderorganisationer) og én af Vinnuveitendasamband Islands (Islands ar-

bejdsgiverforening).

Alle nævnets medlemmer blev enige om denne liberale tolkning af loven, og *socialministerens samtykke kom også til.*

Loven bestemte, at nævnets konklusioner skulle være endelige bestemmelser uden at blive ratificeret af nogen domstol.

Enkelt stemmeflertal afgjorde nævnets beslutning. Omkostninger ved nævnets arbejde blev betalt af statskassen.

Ligelønsnævnet var i arbejde fra 1961 til 1967, og *da var der opnået fuld ligeløn.*

Dermed forsvandt alle særlige løntakster for kvinder fra arbejderforeningernes lønoverenskomster; der har da fra 1967 været gældende fælles bestemmelser om hvilket som helst slags arbejde uden hensyn til, om det blev udført af kvinder eller mænd.

Der har ikke været tale om reduceret deltagelse af kvinder på det islandske arbejdsmarked trods lønligheden, tværtimod. I de senere år er kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet vokset meget stærkt. Der er ikke opstået nogen uoverenskomster i forbindelse med lovens udførelse, og nu betragtes ligeløn som en selvfølge. Dog mærkes der stadig en tendens fra arbejdsgivernes side til at holde lønningerne nede i de arbejdsgræne, som hovedsagelig udføres af kvinder. Men dér må arbejderbevægelsen stadig være på vagt.

Det er kort sagt vor mening, at denne metode til at opnå fuld ligeløn på arbejdsmarkedet har *været vellykket og uden uoverensstemmelser.*

Om kvinders lønrettigheder i offentlig tjeneste findes der lovbestemmelser vedrørende pligter og rettigheder for funktio-